

Jaarvergadering 2008

25 oktober 2008

Vereniging tegen de Kwakzalverij,
Bethanienklooster, Amsterdam

Aanwezig: de bestuursleden Van den Berg, Ter Borg, Van Dam (secretaris), Douma, Josephus Jitta, Klasen, Koene, Lumeij, Renckens (voorzitter), Van der Smagt, Timmerman en 38 leden. De voorzitter opent de vergadering om 10.30 uur en heet eenieder welkom.

Verslag van de secretaris over het verenigingsjaar 2008 • Het bestuur vergaderde acht keer, vrijwel steeds voltallig. Prof. Rien Vermeulen woonde ter oriëntatie een aantal vergaderingen bij. Op de ledenvergadering van 25 oktober zal hij worden voorgedragen als bestuurslid. In verband met drukke werkzaamheden heeft Mike van Geer helaas moeten besluiten zich terug te trekken als bestuurslid.

Ledenbestand • Dit jaar heeft het bestuur aan een drietal leden het lidmaatschap moeten opzeggen. Zij verrichten naar het oordeel van het bestuur handelingen die in strijd zijn met het doel van de Vereniging. Het aantal leden bedraagt 1836, een toename van 4.5% vergeleken met vorig jaar.

Meester Kackadorisprijs • De Meester Kackadorisprijs 2007 die vorig jaar aan GroenLinks werd uitgereikt, heeft weinig weerklank in de pers gehad. GroenLinks heeft niets van zich laten horen en gaat onverdroten door met het in de Tweede Kamer bevorderen van de kwakzalverij.

Steu fond s • Er is een stichting in oprichting voor (financiële) ondersteuning van de VtdK, hierin zullen donaties komen. Deze stichting die een eigen bestuur krijgt, zal gebruikt worden om bijzondere kosten (voornamelijk proceskosten) te dekken.

Pers en publiciteit • De media weten de Vereniging nog steeds goed te vinden. In vrijwel alle kranten en tv-rubrieken duikt de naam van de VtdK regelmatig op. Een belangrijke doorbraak is dat de VtdK dit jaar in de gelegenheid is gesteld om eens in de vijf weken een column in *de Telegraaf* te vullen. De inhoud van deze column laat het dagblad bij monde van René Steenhorst, geheel over aan de Vereniging. De Vereniging is uiteraard zeer blij met dit podium waarmee zij een publiek bereikt dat anders voor haar onbereikbaar zou

zijn. Afgesproken is dat de secretaris namens de VtdK deze column zal vullen.

Inspectie voor de Volksgezondheid • Vorig jaar hebben we moeten constateren dat bestrijding van kwakzalverij voor de Inspectie voor de Gezondheidszorg geen prioriteit had. De VtdK moet helaas constateren dat dit nog steeds het geval is. Meldingen aan de Inspectie over zeer uit de hand gelopen situaties met kwakzalvers worden met een voorgeprogrammeerd briefje afgedaan. Ernstig benadeelde patiënten die door de VtdK naar de IGZ worden doorgestuurd, vangen vrijwel onveranderlijk bot.

KWF • Er is ook dit jaar overleg geweest met het KWF om gezamenlijk over te gaan tot het opstellen van een lijst met gevaarlijke kwakzalvers. Door Kees van der Smagt en Van Dam wordt hierover overlegd met het KWF, veel vaart zit er niet in.

Leerboek • Er zijn een aantal pogingen gedaan om een leerboek te maken. Overleg is er geweest met uitgeverijen Boom en Bohn Stafleu van Loghum. Het ziet er naar uit dat de contacten met uitgeverij Bert Bakker beter zullen verlopen. Er komt naar alle waarschijnlijkheid een boek in de serie *Notendop* over alternatieve behandelwijzen, dat door Kees van der Smagt geschreven zal worden.

Digitaliseren verenigingsblad • Dit jaar zal er een DVD uitkomen met daarop alle verenigingsbladen sinds 1880. Door Lemon8, het bedrijf dat de website verzorgt, is een zoekstelsel gemaakt zodat het archief goed doorzoekbaar wordt.

Juridische zaken • De zaak Sikesz is nog in behandeling bij de Hoge Raad (zie ook pagina 20).

Door de VtdK is in samenwerking met Menso Westerouen van Meeteren een artikel 12 procedure aangespannen om het OM zover te krijgen dat het tot een strafvervolgung zal overgaan tegen Jomanda en twee artsen die bij haar behandeling betrokken waren. Deze zaak werd samen met Skepsis aangespannen. Het Hof heeft de eis van de VtdK en Skepsis gehonoreerd en het OM opgedragen over te gaan tot

vervolgving van Jomanda en de artsen Koonen en Boekhuysse.

Door ons lid Marie Prins zijn een aantal zaken aangespannen bij de Reclame Code Commissie en alle gewonnen, laatstelijk nog tegen de fabrikant van een wonderapparaat, de Bemer 3000. Tenslotte heeft de VtdK een klacht ingediend bij de Raad voor de Journalistiek tegen de NCRV in verband met de serie uitzendingen 'Uitgedokterd?!'. In deze zaak is nog geen uitspraak gedaan.

Kwakzalvende artsen • Door Nienhuys is een lijst gemaakt van kwakzalvende artsen. Hij heeft daarvoor de ledenlijsten van alternatieve artsen verenigingen uitgevlooid. Hij is daarbij ook een flink aantal personen tegengekomen die in het geheel geen arts waren of zich onterecht een specialisatie hadden aangemeten.

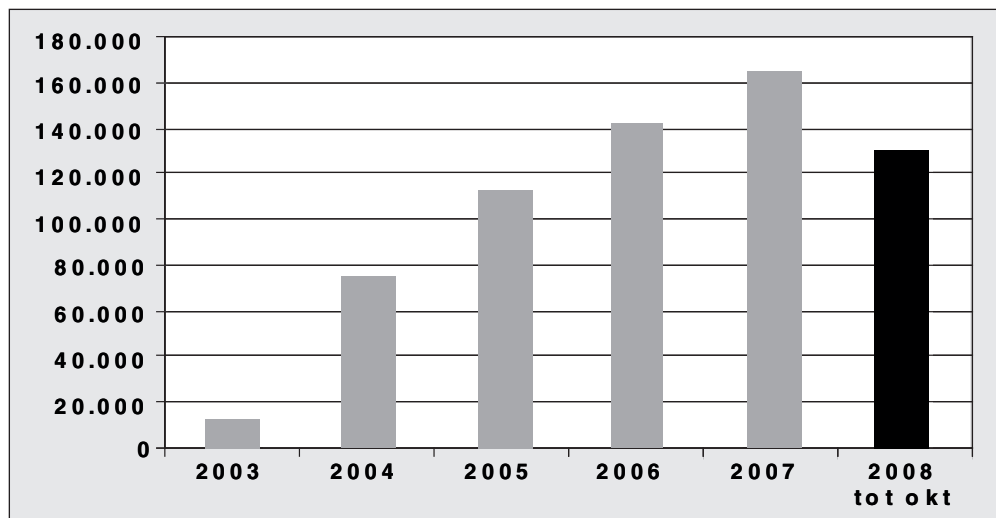
PR-beleid • Binnen het bestuur bestond de behoefte om te exploreren of het nodig is te komen een meer geformaliseerd PR-beleid. Vaak wordt gezegd dat de VtdK niet gunstig overkomt in de publiciteit en zij onvoldoende nieuwe leden trekt. Door Koene en Van Dam is een oriënterend gesprek gevoerd met een PR-bureau. Het bestuur heeft hierin nog geen besluit genomen.

KNMG richtlijnen • Door de KNMG is een standpunt geformuleerd over 'niet-reguliere behandelwijzen'. De KNMG heeft over de inhoud ook de VtdK geraadpleegd. De nieuwe KNMG-regels maken zeer duidelijk dat artsen zich niet mogen onttrekken aan hetgeen hen in hun opleiding is geleerd, zich niet mogen distantiëren van regulier gestelde diagnoses, altijd moeten (blijven) wijzen op mogelijk effectieve,

reguliere therapieën als men van een reguliere op een alternatieve therapie overstapt (hetgeen helaas mogelijk blijft). Effectief wordt door de KNMG het veel gehoorde pro-alternatieve argument ontzenuwd dat alternatieve geneeswijzen te vergelijken zijn met experimentele geneeswijzen.

Verslag van de webredactie • In het afgelopen verslagjaar varieerde het aantal bezoekers van de website tussen 11.000 en 16.000 per maand. Het totaal aantal bezoekers tot oktober bedroeg ruim 130.000. De figuur toont de ontwikkeling sinds de start van de vernieuwde website in 2003. Het uiteindelijke aantal zal waarschijnlijk ongeveer gelijk worden aan dat van 2007.

In oktober 2007 werd de website ingrijpend vernieuwd. De indeling van de site werd overzichtelijker, de layout aantrekkelijker en wij kregen de mogelijkheid om de artikelen met plaatjes op te vrolijken. Aanvankelijk liep dat nog niet helemaal soepel, maar sinds de tweede helft van 2008 kunnen wij ruimschoots van deze mogelijkheid gebruik maken. Bij de vernieuwing hadden wij ook de mogelijkheid geopend om rechtstreeks via de site te reageren op onze artikelen en berichten. Helaas werden de reactiepagina's grotendeels gevuld met scheldbrieven, niet gemotiveerde aantijgingen en verwijten. Het geheel ging meer lijken op een vuilnisbelt dan op een plaats waar redelijk denkende mensen inhoudelijk met elkaar communiceren. We hebben daarom in mei dit experiment beëindigd en weer teruggegrepen op ons oude beleid van reactiemogelijkheid per email. Daarbij hanteren wij als vanouds de regels van de redacties van kwaliteitskranten: anonieme mails en scheldmails verdwijnen rechtstreeks in de prullenbak. Op inhoudelijke

Ontwikkeling sinds de start van de vernieuwde website in 2003

opmerkingen en vragen zullen we altijd proberen te reageren.

In juli vond een wisseling van de wacht plaats. Jan Willem Nienhuys nam de functie van hoofdredacteur van de website over van Rob Koene. Nienhuys is van huis uit wiskundige en was docent aan de Technische Universiteit Eindhoven. Hij is al vele jaren bestuurslid en secretaris van de Stichting Skepsis en lid van de redactie van het tijdschrift *Skepter*. Hij is ook lid van de Vereniging tegen de Kwakzalverij, en woont als afgevaardigde van Skepsis de bestuursvergaderingen van de Vereniging bij. Hij schreef talrijke artikelen over pseudo-wetenschappen, waaronder ook veel over kwakzalverij. Zoals op de website te zien is, heeft hij zijn taak met grote voortvarendheid aangepakt. De vaste webredactie bestaat momenteel uit Jan

Willem Nienhuys (hoofdredacteur), Martijn ter Borg, Ron Keizer en Rob Koene.

R.A.P. Koene

Verslag van de penningmeester • De financiële toestand van de VtdK kan gezond genoemd worden, zeker wanneer hij afgezet wordt tegen de economische crisis die thans de wereld teistert. Onzekere factoren zijn nog steeds, alhoewel in mindere mate dan voorheen, de juridische procedures waarmee de Vereniging geconfronteerd kan worden. De kascommissie deelde bij monde van Ter Borg mee, dat zij de boeken had gecontroleerd en in orde bevonden.

Een gedetailleerde jaarrekening 2007-2008 en een balans en begroting 2008-2009 zijn op te vragen bij de penningmeester.

J.T. Lumeij, penningmeester a.i.

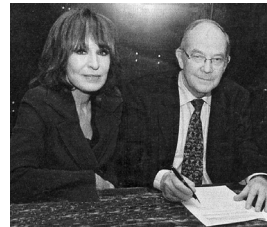
● Kort ●

Het zwijgen van professor Rasker

Begin 2006 verscheen in het NEJM een artikel van Clegg et al. waaruit bleek dat glucosamine bij artrose niet werkzaam is, of hoogstens bij een kleine – van tevoren niet benoemde - subgroep. Dit middel dat in ons land op grote schaal wordt geslikt en dat o.a. verkrijgbaar is als Glucon Combi en gepromoot wordt door Liesbeth List en professor Rasker, een gepensioneerd reumatoloog, kan alleen al op farmacologische gronden (de bloedspiegel ervan stijgt niet na inname als gevolg van afbraak in de lever) niet werken. Rasker zei destijds tegenover het *Algemeen Dagblad* dat hij ook niet snapte hoe het middel kon werken, maar beweerde dat de studie te kort had geduurd om een effect goed te kunnen meten. Je kon Rasker in die tijd ook in de kolommen van *Privé* waarnemen, waarin hij op één foto prijkte met la List (die in een ver verleden ook al eens reclame maakte voor Chien Poe Wan pillen tegen reuma) en waarin hij zelfs preventief gebruik van glucosamine adviseerde. Het bedrijf Districare uit Oisterwijk, dat Rasker had aangetrokken als medisch adviseur, zag zijn omzet omhoog schieten na dit professorale advies.

Rasker is inmiddels op zijn wenken bediend, want besloten werd dat de onderzochte populatie uit de publicatie uit 2006 langer zou doorgaan met slikken, waarna opnieuw gekeken kon worden naar het effect. Het resultaat van dit vervolgonderzoek, dat net als de eerste fase werd betaald uit onderzoeksgeld van het NCCAM Bethesda, verscheen vorige maand in *Arthritis Care & Research* (Sawitzke et al., The effect of glucosamine and/or chondroitin sul-

List en Rasker aan de glucosamine

fate on the progression of knee osteoarthritis: A report from the glucosamine/chondroitin arthritis intervention trial. 2008, 58 (10), p.3183 – 319). Een groep van 570 patiënten werd nog eens 18 maanden – in totaal dus twee jaar – behandeld. De onderzoekers concludeerden dat er nu bij geen van de subgroepen nog ‘a significant structural benefit (slowing of the narrowing of the joint space)’ kon worden vastgesteld. Dus geen afremming van het kraakbeenverlies in het kniegewricht.

Gewrichtsslijtage is een volksziekte die met de vergrijzing alleen maar vaker gaat optreden en er valt aan deze populatie heel wat te verdienen. Het onderzoek is een forse tegenslag voor de talrijke producenten van glucosamine, maar er zijn nog geen aanwijzingen dat de consumptie ervan afneemt. Het zou Rasker daarom sieren als hij de lezers van *Privé* op de hoogte zou brengen van het laatste wetenschappelijke nieuws. Ik voorspel u dat dat niet zal gebeuren, want de altijd actieve Rasker heeft zijn naam alweer verbonden aan een andere alternatieve club, het zgn. IOCOB ‘voor al uw neuro-acupunctuur’. En Liesbeth List vertolkt tegenwoordig Edith Piaf en doet dat overigens niet onaardig. ●

C.N.M. Renckens